

Наближення екологічного законодавства до права ЄС

Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та СЕО

Міністерство екології
і природних ресурсів України

Проект фінансується ЄС
«Підтримка України в апроксимації законодавства ЄС
у сфері навколишнього середовища»

Київ, 2017

Це видання здійснене проектом технічної допомоги «Підтримка України в апроксимації законодавства ЄС у сфері навколишнього середовища», який фінансується Європейським Союзом. Зміст публікації не є відображенням офіційної позиції Європейського Союзу.

Матеріали опубліковані до семінарів з оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО), що проводяться в рамках проекту ЄС «Підтримка України в апроксимації законодавства ЄС у сфері навколишнього середовища»

© Європейський Союз

Зміст

Довідкова інформація щодо виконання міжнародних зобов'язань України в сфері оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки	4
Оргуська Конвенція	4
Конвенція Еспо	5
Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом	6
Енергетичне Співтовариство	7
Законопроекти з ОВД та CEO	8
Проект Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (реєстр. №2009 а-д)	8
Схема здійснення оцінки впливу на довкілля за законопроектом 2009 а-д	9
F.A.Q. Поширені питання	10
Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстр. №6106)	11
Схема здійснення стратегічної екологічної оцінки за законопроектом 6106	12
F.A.Q. Поширені питання	13

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ В СФЕРІ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ТА СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

- Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуська конвенція) *ратифікована Законом України № 832-XIV від 06.07.1999*
- Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенція Еспо) *ратифікована Законом України № 534-XIV від 19.03.1999*
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Протокол про CEO) *ратифікований Законом України № 562-VIII від 01.07.2015*
- Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (Угода про асоціацію) *ратифікована Законом України № 1678-VII від 16.09.2014*
- Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства *ратифікований Законом України № 2787-VI від 15.12.2010*

Оргуська Конвенція

Понад десять років тому Наради Сторін Оргуської конвенції та Конвенції Еспо своїми рішеннями визнали, що Україна перебуває у стані недотримання цих міжнародних угод, та закликали вжити невідкладних заходів для забезпечення виконання Україною своїх міжнародних зобов'язань.

Так, на другій сесії (Алмати, 25-27 травня 2005 року) Нарада Сторін Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Оргуської конвенції) ухвалила Рішення II/5b, яким вперше визнала, що Україна не дотримується своїх міжнародних зобов'язань за цією Конвенцією.

У своїх висновках щодо України Комітет із дотримання констатував, що ненадання громадськості можливості за запитом ознайомитися із матеріалами ОВНС та іншою проектною документацією, переданою державним органам для прийняття відповідних рішень, обґрунтування неможливості надання такої документації з причини її належності розробнику, у зв'язку із її великим об'ємом чи відсутністю її у державного органу, становить собою порушення відповідних положень статей 4 і 6 Оргуської конвенції. Також Комі-

тет встановив, що в процесі екологічної і комплексної експертизи проекту спорудження глибоководного суднового каналу Дунай - Чорне море відповідні органи влади не здійснили належного інформування і залучення громадськості до процесу прийняття рішень щодо доцільності реалізації такого проекту. Зокрема, часові рамки цих процедур не дали громадськості можливості вивчити інформацію щодо проекту, підготувати і подати свої зауваження, також вони не дали можливості відповідним посадовцям належним чином розглянути і прийняти до уваги коментарі громадськості, як цього вимагає стаття 6 Конвенції. Комітет також встановив, що всупереч положенням статті

6 Конвенції відповідні органи відмовили громадськості у доступі до текстів висновків державної екологічної і комплексної експертизи. На підставі наявної у справі інформації Комітет дійшов висновку, що подібні

У травні 2005 року Нарада Сторін Оргуської Конвенції ухвалила Рішення II/5b, яким вперше визнала, що Україна не дотримується своїх міжнародних зобов'язань за Конвенцією

порушення є звичайною практикою в Україні, і тому констатував, що Україна не вжила належних заходів для створення і підтримки чіткої, прозорої і послідовної правової бази для впровадження положень Конвенції, як цього вимагає стаття 3 Оргуської конвенції, тобто не прийняла відповідного національного зако-

нодавства, яке б забезпечило реалізацію положень Конвенції, і цим порушила свої міжнародні зобов'язання перед іншими Сторонами Конвенції.

На третій сесії (Рига, 11-13 червня 2008 року) Нарада Сторін Оргуської конвенції ухвалила Рішення III/6f, яким оголосила Україні умовне попередження. У параграфі 5 рішення III/6f Сторони Конвенції вирішили оголосити попередження Уряду України, яке мало бути уведено в дію 1 травня 2009 р., якщо Уряд не виконав би повною мірою умови, визначені у зазначеному параграфі і не проінформував би Секретаріат Конвенції про це до 1 січня 2009 р. Комітет з дотримання Конвенції мав визначити успішність виконання цих умов.

На 23-му засіданні Комітет з дотримання Конвенції, у світлі заходів, вжитих Україною, визначив, що Україна виконала умови, визначені у параграфі 5 рішення III/6f Наради Сторін тією мірою, що попередження, оголошене Народою Сторін не буде уведено в дію. Проте Комітет зазначив, що Україна все ще не повністю виконує свої зобов'язання за Оргуською Конвенцією. Тому Комітет залишив за собою право надати подальших рекомендацій Нараді Сторін, включаючи право рекомендувати Нараді Сторін оголосити нове попередження Україні, якщо Комітет встановить, що його зауваження недостатньо враховані.

На четвертій сесії (Кишинів, 29 червня – 1 липня 2011 року) Нарада Сторін Оргуської конвенції ухвалила Рішення IV/9h, яким постановила винести Україні попередження (п. 6 Рішення), запросила Комітет з питань дотримання встановити факт успішного виконання Рішення II/5b Наради Сторін, ухваленого у 2005 році (п. 8 Рішення), та повідомити на п'ятій

сесії Наради Сторін про виконання Україною Рішення II/5b з тим, щоб Нарада Сторін прийняла рішення про доцільність обмеження спеціальних прав і привілей, наданих Україні згідно з Оргуською конвенцією (п. 9 Рішення).

У Рішенні IV/9h Нарада Сторін Оргуської конвенції також зазначила, що оголошене Україні попередження буде знято 1 червня 2012 року, якщо Україна повністю вживе заходів, зазначених Народою Сторін у Рішенні II/5b, та повідомить Секретаріат Оргуської конвенції про це, надавши докази до 1 квітня 2012 року (п. 7 Рішення). Комітет з питань дотримання Оргуської конвенції, не отримавши доказів повного виконання Україною заходів, визначених Народою Сторін, на засіданні, яке відбулося у Женеві 26-29 червня 2012 року, залишив у силі попередження, оголошене Народою Сторін Оргуської конвенції у Рішенні IV/9h, та листом від 14 серпня 2012 року повідомив Президента України про тривале недотримання Україною своїх міжнародних зобов'язань з Оргуської конвенції.

На п'ятій сесії, яка відбулася у м. Маастрихті, Нідерланди, у 2014 році, Нарада Сторін Оргуської конвенції прийняла Рішення V/9m. Підпунктом «а» пункту шостого Рішення V/9m було продовжено строк дії попередження Уряду України. Пункт п'ятий цього Рішення містить низку конкретних вимог, які повинна виконати Україна для того, щоб попередження було знято. Рішення V/9m Наради Сторін надає Україні можливість зняти чинне попередження до 6-ї сесії Наради Сторін (запланована на 2017 рік), якщо Україна виконає поставлені перед нею завдання і повідомить про це секретаріат Оргуської конвенції.

У травні 2008 року Нарада Сторін Конвенції Еспо ухвалила Рішення IV/2 щодо винесення попередження Уряду України

Конвенція Еспо

На четвертій сесії Наради Сторін Конвенції про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті (Конвенції Еспо) (Бухарест, 19-21 травня 2008 р.), Сторони Конвенції, на підставі висновків та рекомендацій Комітету з впровадження, прийняли Рішення IV/2 щодо винесення попередження Уряду України. Зокрема, пункт 7 Рішення IV/2 констатує порушення Україною вимог статей 2-6 Конвенції Еспо. Однією з причин прийняття такого рішення була відсутність належного порядку оцінки впливу на довкілля, яка б забезпечувала можливість громадськості брати участь у прийнятті рішень, які можуть мати негативний вплив на довкілля. Створити таку процедуру кожному Сторону

зобов'язує положення частини другої статті 2 Конвенції Еспо. Пунктом 12 Рішення IV/2 Наради Сторін Конвенції Еспо закріплено зобов'язання України подати до Комітету з впровадження стратегію, яка б містила заходи та графік їх реалізації з метою забезпечення дотримання вимог цієї Конвенції.

На п'ятій сесії (Женева, 20-23 червня 2011 року) Нарада Сторін Конвенції Еспо ухвалила Рішення V/4, яким залишила в силі попередження, оголошене Урядом України на її четвертій сесії (п. 18 Рішення), відмітила недостатній прогрес у реалізації стратегії Уряду України щодо здійснення Конвенції, і зокрема нещодавно внесені зміни у законодавство з регулю-

вання містобудівної діяльності, «які не узгоджуються зі стратегією і фактично послаблюють потенціал законодавчої бази щодо забезпечення дотримання Конвенції Еспо замість того, щоб укріплювати його» (п. 23 Рішення), та запросила Уряд України надавати Комітету з дотримання у кінці кожного року інформацію про реалізацію стратегії, зокрема про вжиття з цією метою конкретних законодавчих заходів (п. 24 (b) Рішення).

На шостій сесії (Женева, 2-4 червня 2014 року) Нарада Сторін Конвенції Еспо у Рішенні VI/2 схвалила висновок про те, що Україна, незважаючи на деякі вжиті нею кроки, все ще не виконала всіх своїх зобов'язань відповідно до пункту 24 рішення V/4, та, у зв'язку з цим заявила, що попередження на адресу Уряду України, винесене на її четвертій сесії, зберігає силу (ECE/MP.EIA/IC/2009/4, пункт 16).

Крім того, з приводу іншої справи, щодо продовження терміну експлуатації 1-го і 2-го енергоблоків Рівненської атомної електростанції Нарада Сторін Конвенції Еспо схвалила висновки Комітету з впровадження про те, що:

- продовження терміну експлуатації атомної електростанції, яке підлягає розгляду, після закінчення дії первинної ліцензії повинно розглядатися як планована діяльність відповідно до пункту (v) статті 1 Конвенції і тому підпадає під дію положень Конвенції;

- Україна не дотримується своїх зобов'язань, передбачених пунктом 2 статті 2, щодо загальних правових та адміністративних рамок, які застосовуються в процесі прийняття рішень про продовження терміну експлуатації ядерних реакторів;
- Україна не дотримується своїх зобов'язань, передбачених пунктами 2 і 3 статті 2, пунктом 1 статті 4 і статтями 3 і 6 Конвенції Еспо щодо продовження терміну експлуатації 1-го і 2-го енергоблоків Рівненської атомної електростанції (див. пункт 68-71 Рішення VI/2).

1 липня 2015 року Україна ратифікувала Протокол про стратегічну екологічну оцінку (СЕО) до Конвенції Еспо. Відповідно до статті 3(1) Україна зобов'язана вжити необхідних законодавчих, регуляторних та інших заходів для виконання Протоколу

Отже, вочевидь, найбільш гострою та складною проблемою в окресленій сфері є відсутність належної процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД). Крім того, лібералізація містобудівного законодавства, а надто прийняття Закону Украї-

ни «Про регулювання містобудівної діяльності», фактично призвели до повного розбалансування системи оцінки впливу на довкілля, в тому числі щодо ролі та можливості участі у процесі ОВД природоохоронних органів, інформування та участі в ній громадськості тощо.

Також в Україні фактично не існує оцінки впливу планів і програм на довкілля (стратегічної екологічної оцінки). Процедура участі громадськості як у процесі ОВД, так й у прийнятті планів і програм, які можуть мати вплив на довкілля, потребує істотного вдосконалення.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом

Якісним поштовхом у концептуальному вирішенні тривалих проблем недотримання Україною міжнародних зобов'язань за Конвенцією Еспо та Організацією Конвенцією має стати діяльність з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Статтею 363 Угоди про асоціацію передбачається поступове наближення законодавства України до права та політики ЄС у сфері охорони довкілля, яке здійснюється відповідно до Додатка XXX до цієї Угоди.

Оскільки інструменти управління довкіллям та інтеграції екологічної політики ЄС охоплюють, чи, скоріше, пронизують майже всі інші секторальні політики (транспортну, енергетичну, сільськогосподарську, туристичну, промислову тощо), то вони називаються

наскрізними або «горизонтальними», а відповідний сектор екологічного права ЄС – «горизонтальним». «Горизонтальне» законодавство ЄС регулює загальні питання управління довкіллям і стосується таких основних аспектів, як доступ до екологічної інформації, участь громадськості, стратегічна екологічна оцінка планів і програм, та оцінка впливу на довкілля окремих проектів.

Варто враховувати, що «горизонтальне» законодавство ЄС було повністю приведено у відповідність до та інтегрувало вимоги Організації Конвенції та Конвенції Еспо. Тому питання дотримання вимог конвенцій та апроксимація законодавства України до *Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про оцінку*

впливу окремих державних і приватних проектів на довкілля (кодифікована) (далі – Директива з ОВД) та Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 року про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля (далі - Директива з CEO) нерозривно пов'язані. Без виконання вимог Організації та Конвенції Еспо апроксимація до «горизонтальних директив»

в рамках Угоди про асоціацію неможлива, а, з іншого боку, належне виконання планів імплементації директив «горизонтального» сектору, першочерговими заходами серед яких визначено прийняття Законів України про ОВД та про CEO, забезпечить виконання Україною міжнародних зобов'язань згідно з конвенціями та Протоколом про CEO.

Енергетичне Співтовариство

6 вересня 2016 року Секретаріат Енергетичного Співтовариства надіслав Україні відкритого листа, порушивши, таким чином, справу з врегулювання спору проти України (реєстраційний номер справи: ECS-13/16) за недотримання Директиви з ОВД.

У відкритому листі Секретаріат відзначає відсутність повної транспозиції положень Директиви з ОВД у право України. У своїх Звітах про виконання Договору про заснування Енергетичного Співтовариства за останні роки Секретаріат неодноразово порушував питання про повільний прогрес України у транспозиції Директиви з ОВД. Строк імплементації для України, як це визначено Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства (http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a27), сплив 1 січня 2013 року.

Відповідно до правил процедури вирішення спорів в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства (https://www.energy-community.org/portal/page/portal/ENC_HOME/DOCS/3870261/23A267385AF07C76E053C92FA8C0CCA3.PDF) Секретаріат порушив так звану «трикрокову процедуру», за якої попередня процедура передуватиме направленню справи про недотримання до Ради Міністрів (статті 11(1 та 2), 12(2), 13, 15, 16(1) та 29 (1) Правил процедури). Метою попередньої процедури є надання Україні можливості протягом двох місяців відреагувати на звинувачення у недотриманні права Енергетичного Співтовариства (стаття 13(1) Правил процедури), а також надати Секретаріату можливість встановити всі обставини справи.

Наступним кроком 12 січня 2017 року Секретаріат надіслав Україні Мотивовану думку (стаття 14 Пра-

вил процедури). Як зазначається, «4 жовтня 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про оцінку впливу на довкілля», який міг би відповісти на питання, порушені Секретаріатом у Відкритому листі. Проте 31 жовтня 2016 року Президент України відмовився підписати закон та повернув його Верховній Раді на доопрацювання». Таким чином, Україна продовжує порушувати свої міжнародні зобов'язання щодо імплементації Директиви з ОВД. Відтак, Україна має два місяці на відповідь щодо висунутих звинувачень у недотриманні права Енергетичного Співтовариства. З огляду на зміст вжитих заходів або відсутність

відповіді з боку України, Секретаріат може передати справу на розгляд Ради Міністрів шляхом направлення йому Мотивованого запиту (статті 15 та 29 Правил процедури).

Незважаючи на викладене, відповідно до статті 19(1) Правил процедури Секретаріат має право на будь-якому

етапі попередньої процедури прийняти рішення про її зупинення або припинення, зокрема якщо Сторона усуває недотримання права Енергетичного Співтовариства. Задля прийняття такого рішення Секретаріат може вступити у неформальний двосторонній діалог із зацікавленою Стороною. По закриттю справи Секретаріат має надати Раді Міністрів короткий звіт про досягнуті результати. Проте, відповідно до статті 19(3) Правил процедури Секретаріат може поновити процедуру у випадку, якщо відбулася істотна зміна в будь-якому з фактів, на підставі якого було винесено рішення, якщо відповідна Сторона діє всупереч своїм зобов'язанням або якщо рішення ґрунтувалося на неповній, неправильній або неправдивій інформації, що була надана цією Стороною».

ЗАКОНОПРОЕКТИ З ОВД ТА СЕО

З метою виконання міжнародних зобов'язань України та транспозиції Директив ЄС з СЕО та ОВД у Верховній Раді України було зареєстровано та ухвалено у першому читанні проект Закону України

«Про оцінку впливу на довкілля» (ОВД) (реєстр. №2009 а-д) та проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (СЕО) (реєстр. №6106).

Проект Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (реєстр. №2009 а-д)

Законопроект встановлює правові та організаційні засади оцінки впливу на довкілля, яка спрямована на попередження та запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) - це процедура, що передбачає:

1. підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
2. проведення громадського обговорення;
3. аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;
4. надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу;
5. врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності. (Ст.2 проекту Закону)

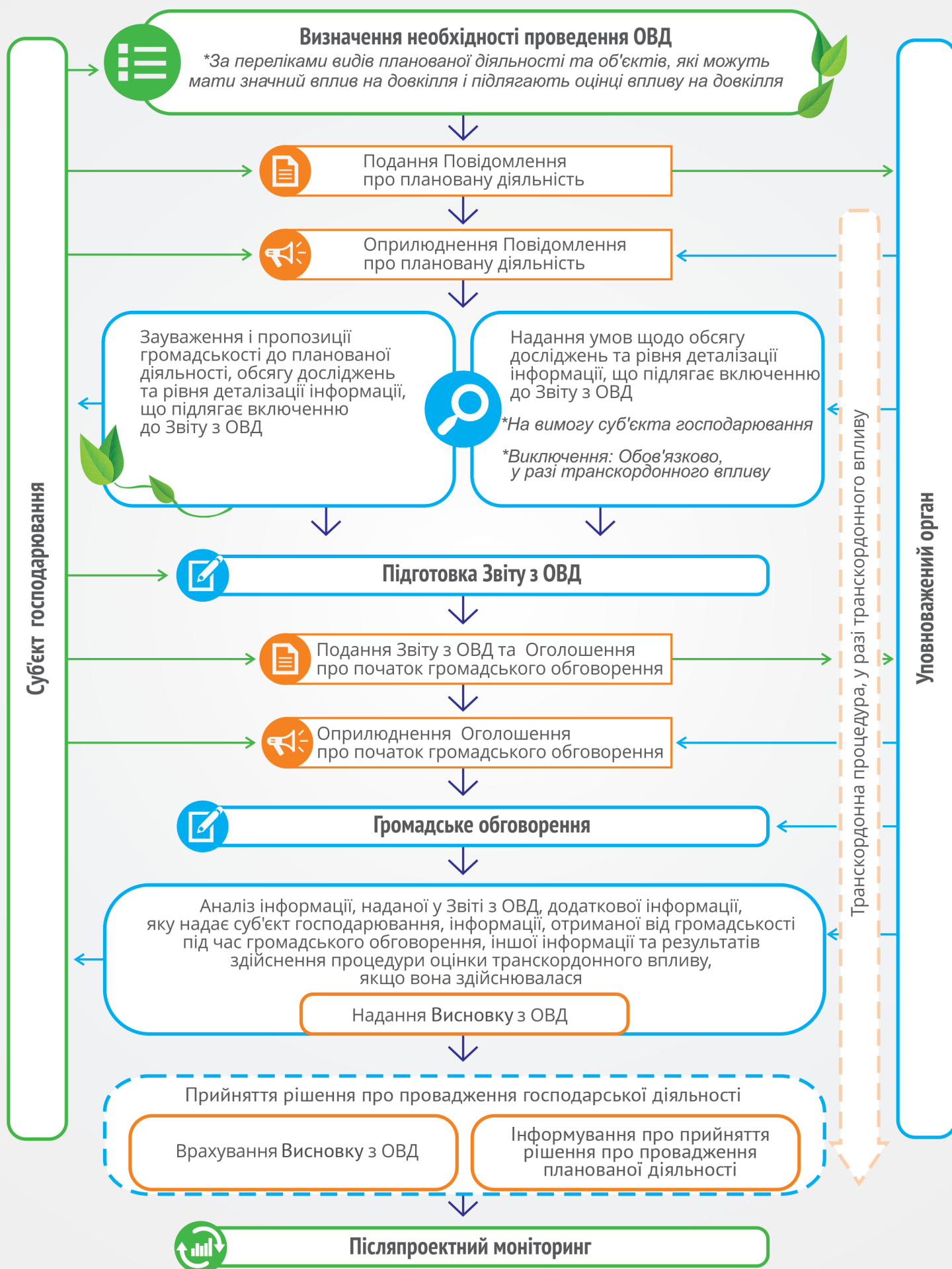
Переваги законопроекту:

- Оцінка наслідків для довкілля і здоров'я людини та розробка заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля планованої діяльності
- Участь громадськості та порядок врахування її результатів
- Відкритість документації для бізнесу та громадськості на всіх етапах процедури ОВД, що зменшує корупційні фактори при прийнятті рішень

- Чітка та прозора для інвестора процедура здійснення оцінки впливу та отримання висновку з ОВД
- Визначений перелік видів діяльності, які вимагають здійснення ОВД
- Європейська модель ОВД, що забезпечує наближення до законодавства ЄС та виконання вимог міжнародних угод
- Врегульована процедура транскордонної оцінки впливу на довкілля в разі наявності такого впливу, в тому числі діяльності, яка здійснюється за межами України

Текст законопроекту та супровідні документи можна знайти на веб-сайті Верховної Ради України за посиланням: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=58257

Схема здійснення оцінки впливу на довкілля за законопроектом 2009 а-д

FAQ. Поширені питання:

Чи створює законопроект додаткові перешкоди для бізнесу?

Бізнес чи не найбільше зацікавлений у чіткій і зрозумілій процедурі ОВД, яка поміж іншого допомагає завчасно визначити та оцінити екологічні та пов'язані з ними економічні та соціальні ризики та уникнути непотрібної втрати часу та ресурсів при здійсненні планованої діяльності. Ця процедура також сприятиме залученню інвестицій, спрощенню роботи з міжнародними фінансовими інституціями (ЄБРР, Світовий Банк тощо).

Відтак, законопроект передбачає чітку процедуру ОВД, зокрема:

- ОВД здійснюється лише щодо визначених Законом видів діяльності та об'єктів (стаття 3 законопроекту)
- визначено чіткі строки здійснення усіх дій та заходів, на всіх стадіях ОВД
- забезпечено прозорість процедури та публічність рішень, у т.ч. шляхом оприлюднення інформації у публічно доступному Реєстрі з ОВД (в якому також враховано питання децентралізації), запровадження обов'язку органів влади інформувати громадськість та суб'єктів господарювання про дії та рішення в рамках процедури ОВД
- процедуру ОВД інтегровано у чинні дозвольні процедури, в тому числі ті, що стосуються будівництва або використання природних ресурсів (рубки лісів, видобування корисних копалин тощо).

Участь громадськості та врахування думки громадськості не перешкоджає бізнесу, адже громадськість не «голосує» за діяльність та не має права «вето». Врахування результатів участі громадськості передбачає розгляд наданих громадськістю зауважень і пропозицій, їхнє повне врахування у відповідному документі або обґрунтування (пояснення причин у вигляді таблиці) їх часткового врахування або відхилення. Участь громадськості не затримує процес розробки та

погодження проекту, оскільки законопроектом передбачені чіткі строки та способи участі громадськості, права і обов'язки сторін, способи оскарження рішень та захисту порушених прав.

Чи застосовується ОВД до діючих підприємств?

Процедура ОВД стосується лише *планованої діяльності*, визначення якої передбачено у статті 1 законопроекту. Крім того, в законопроекті враховано інтереси тих суб'єктів господарювання, які перебувають в процесі отримання дозвільних документів. Зокрема, відповідно до статті 17 законопроекту, Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності. Таким чином забезпечується плавний перехід від чинної практики до європейської моделі.

Чи передбачає законопроект запровадження додаткових документів дозвільного характеру?

Висновок з ОВД є документом дозвільного характеру, проте законопроект передбачає *скасування Закону України «Про екологічну експертизу»* та, відповідно, висновку державної екологічної експертизи, який на даний час є у переліку документів дозвільного характеру та вимагається від суб'єктів господарювання, наприклад, при отриманні окремих дозволів.

Окрім того, Висновок з ОВД та інші результати оцінки впливу на довкілля протягом п'яти років із дня прийняття рішення про провадження планованої діяльності можуть бути використані для отримання інших документів дозвільного характеру, передбачених чинним законодавством (стаття 9 законопроекту).

Чи повинні зауваження і пропозиції громадськості бути обґрунтованими в межах нормативно-правових актів?

Відповідно до чинних міжнародних зобов'язань України, зокрема частини сьомої статті 6 Організації, громадськість може подавати будь-які зауваження, інформацію, аналіз або міркування, які, на її думку, стосуються планованої діяльності.

Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстр. №6106)

Закон регулює відносини у сфері стратегічної екологічної оцінки проектів документів державного планування та доповнює процедури розроблення і затвердження документів державного планування в частині забезпечення їх стратегічної екологічної оцінки. Метою CEO є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпечності життєдіяльності людей та їх здоров'я, та інтегрування екологічних вимог при підготовці та затвердженні документів державного планування.

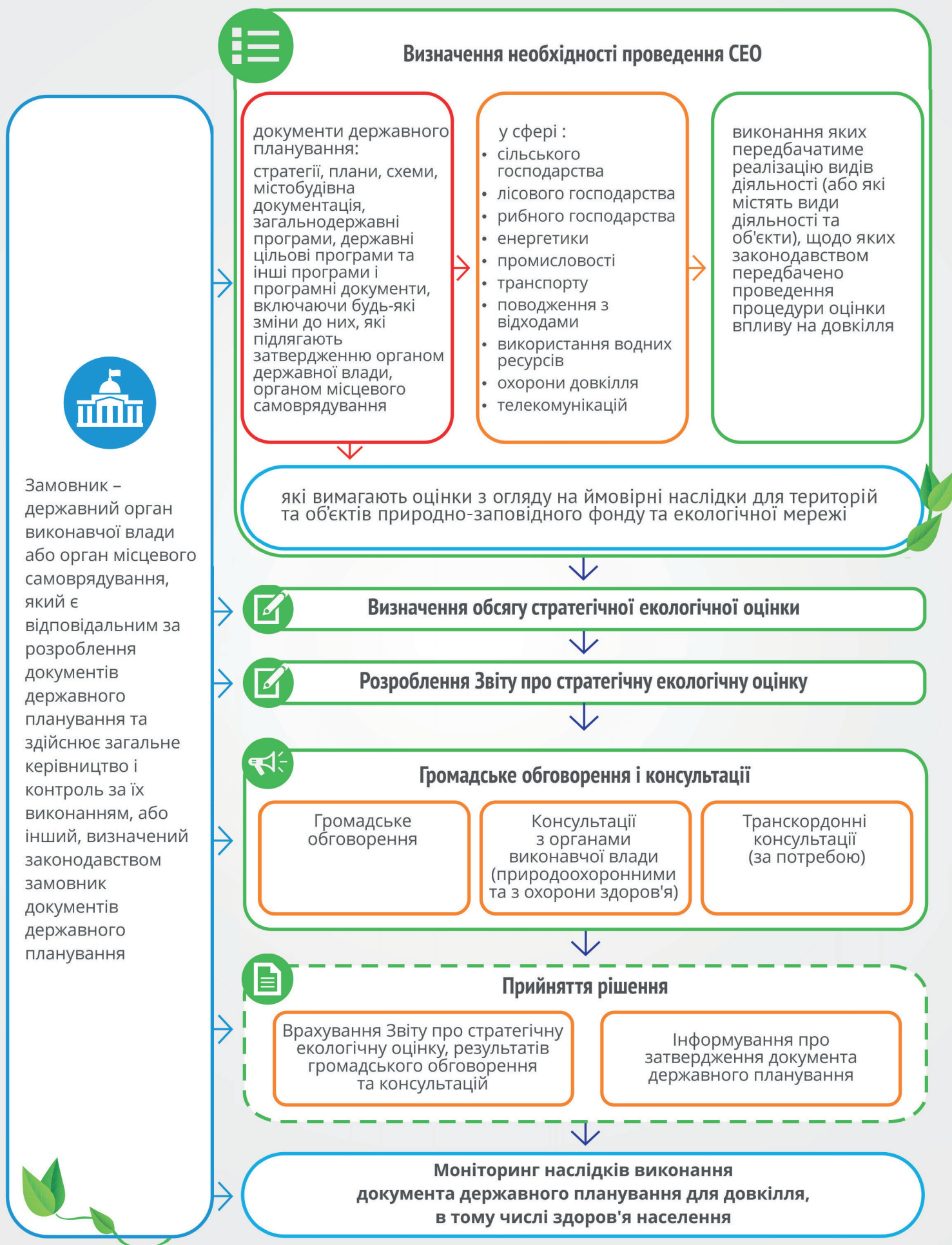
Стратегічна екологічна оцінка (CEO) - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, розроблення звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій у документі державного планування, інформування про затвердження документа державного планування. (Ст.1 проекту Закону)

Переваги законопроекту:

Оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, в тому числі здоров'я населення, виправданих альтернатив та розроблення заходів із запобігання, зменшення та відшкодування можливих негативних наслідківВизначені документи державного планування, які вимагають проведення CEO (об'єкти CEO)Участь громадськості та порядок врахування її результатів	Встановлений порядок консультацій з органами, уповноваженими в сферах охорони довкілля та здоров'яМодель CEO, що забезпечує наближення до законодавства ЄС та виконання вимог Протоколу про CEO до Конвенції ЕспоВрегульована процедура транскордонних консультацій в разі, якщо документи державного планування ймовірно матимуть наслідки для довкілля інших держав, в разі, якщо такі документи інших держав матимуть наслідки для довкілля України

Текст законопроекту та супровідні документи можна знайти на веб-сайті Верховної Ради України за посиланням: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61186

Схема здійснення стратегічної екологічної оцінки за законопроектом 6106

FAQ. Поширені питання:

Які документи державного планування підлягають CEO?

CEO здійснюється щодо стратегій, планів, схем, містобудівної документації, загальнодержавних програм, державних цільових програм та інших програм і програмних документів, які підлягають затвердженню органом державної влади або органом місцевого самоврядування та розробляються у сфері сільськогосподарства, лісового господарства, рибного господарства, енергетики, промисловості, транспорту, поводження з відходами, використання водних ресурсів, охорони довкілля, телекомунікацій, туризму, містобудування і землеустрою (схем) у разі, якщо виконання документів державного планування передбачатиме реалізацію видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), щодо яких законодавством передбачено проведення процедури оцінки впливу на довкілля. Наприклад, у проекті програми розвитку транспортної інфраструктури передбачатимуться заходи, які включатимуть будівництво доріг чи інших інфраструктурних проектів, що підлягають ОВД.

Також CEO здійснюється щодо проектів документів державного планування, які вимагають оцінки з огляду на ймовірні наслідки для територій та об'єктів природно-заповідного фонду та екологічної мережі (територій з природоохоронним статусом).

Виключення становлять проекти документів державного планування документи державного планування, які стосуються виключно національної оборони або надзвичайних ситуацій, а також на бюджети, бюджетні програми та фінансові плани.

Крім того, законопроектом передбачено, що на програми економічного і соціального розвитку Автономної Республіки Крим, областей, районів та міст на короткостроковий період дія закону про CEO буде поширюватись з 1 січня 2020 року.

Чи потрібно проводити ОВД для планованої діяльності чи об'єкту, якщо їх реалізація була передбачена документом державного планування, щодо якого проводилась CEO?

CEO не заміняє ОВД. ОВД та CEO - механізми екологічної оцінки, що використовуються для запобігання будь-яким можливим негативним наслідкам економічного розвитку для довкілля і здоров'я людини. У той же час, вони істотно відрізняються один від одного як за типом діяльності, до якої вони застосовуються, так і за сферою охоплення.

CEO здійснюється на більш ранніх етапах процесу прийняття рішень, ніж ОВД. Об'єктами CEO є документи державного планування (наприклад, стратегії, плани, програми на місцевому та загальнодержавному рівні). ОВД застосовується до планованої діяльності, в тому числі тієї, що здійснюватиметься в рамках виконання документів державного планування. В рамках CEO оцінюються потенційні наслідки здійснення документу державного планування для довкілля і здоров'я, в тому числі CEO дозволяє оцінити сукупний (кумулятивний вплив) заходів та різних планованих об'єктів, передбачених документом державного планування, на ранній стадії планування. В рамках ОВД оцінюється вплив конкретної планованої діяльності, наприклад проекту будівництва підприємства, автомобільної дороги тощо. Ефективне застосування CEO по відношенню до документів державного планування дозволяє оптимізувати ОВД конкретних проектів за рахунок виявлення територій, найбільш придатних для певного виду діяльності, скорочення числа можливих варіантів і визначення питань, які повинні бути розглянуті в ході ОВД. Таким чином, CEO дозволяє звузити і більш чітко визначити сферу охоплення ОВД, що робить процес планування в цілому більш ефективним і менш затратним.

Хто в рамках процедури CEO є відповідальним за розроблення Звіту про стратегічну екологічну оцінку?

За розроблення Звіту про CEO відповідає замовник документів державного планування - орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснюватиме загальне керівництво і контроль за їх виконанням. Замовник повинен забезпечити розроблення Звіту про CEO та проведення громадського обговорення документа державного планування та Звіту про CEO, проведення консультацій з органами виконавчої влади у сфері охорони довкілля та у сфері охорони здоров'я, а в разі необхідності транскордонних консультацій. Звіт про CEO, результати громадського обговорення та консультацій враховуються у документі державного планування.

Чи підлягає CEO містобудівна документація?

Містобудівна документація є об'єктом CEO з урахуванням особливостей законодавства про регулювання містобудівної діяльності. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється у складі проекту містобудівної документації, одночасно є Звітом про CEO. Його зміст має відповідати вимогам до Звіту про CEO (стаття 11 законопроекту).

Європейський Союз об'єднує 28 країн-членів, які вирішили поступово об'єднати свої знання, ресурси і долі. Це унікальне політичне і економічне партнерство, засноване на цінностях поваги до людської гідності, свободи і рівності, верховенства права і прав людини. Понад п'ятдесят років нам знадобилось для створення зони миру, демократії, стабільності і процвітання на нашому континенті. Водночас нам вдалось зберегти культурне розмаїття, толерантність та свободу особистості. ЄС налаштований поділитись своїми цінностями і досягненнями з країнами-сусідами ЄС, її народами та народами з-поза їх меж.

Для подальшої інформації про проект:

Проект технічної допомоги ЄС
«Підтримка України в апроксимації напрацьованого законодавства ЄС
у сфері навколишнього середовища»
<http://apena.com.ua>

Веб-сайт Представництва ЄС
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine>

Сторінка Представництва ЄС у Facebook
<http://www.facebook.com/EUDelegationUkraine>